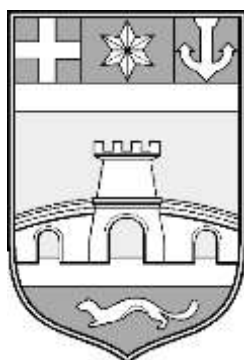

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU
PROGRAMA JAVNIH POTREBA U
ZDRAVSTVU NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
ZA 2017. GODINU**

Materijal pripremljen u

*Upravnom odjelu za zdravstvo i
socijalnu skrb Osječko-baranjske županije*

Osijek, ožujka 2018.

**IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU
PROGRAMA JAVNIH POTREBA
U ZDRAVSTVU NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
ZA 2017. GODINU**

Skupština Osječko-baranjske županije je na sjednici održanoj 13. prosinca 2016. godine donijela Program javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije za 2017. godinu te njegove izmjene i dopune na sjednicama 4. travnja 2017. godine i 24. listopada 2017. godine ("Županijski glasnik" broj 9/16., 3/17. i 11/17.).

Programom su utvrđene javne potrebe u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije u 2017. godini s ukupno utvrđenim potrebnim sredstvima, korisnicima i načinom rasporeda sredstava.

Za provedbu Programa osigurano je ukupno 35.193.217,01 kuna, od toga za decentralizirane funkcije u zdravstvu osigurano je ukupno 21.075.571,00 kuna, za druge programe i projekte iz izvornih sredstava Proračuna Županije osigurano je 3.775.000,00 kuna, iz sredstava dobiti zdravstvenih ustanova čiji je osnivač Županija osigurano je 1.000.000,00 kuna, a iznos od 8.442.646,01 kuna osiguran je iz sredstava koncesijske naknade za djelatnost primarne zdravstvene zaštite, te iznos od 900.000,00 kuna osiguran je iz Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Rješenjem o izmjeni namjene i visine sredstava u Proračunu Županije za 2017. godine ("Županijski glasnik" broj 12/17.) izvorna sredstva su smanjena za 32.000,00 kuna, te iznose 3.743.000,00 kuna, a ukupna vrijednost Programa nakon Rješenja o izmjeni namjene i visine sredstava iznosila je 35.161.217,01 kuna.

a) Sredstva za decentralizirane funkcije u zdravstvu

Temeljem članka 45.a stavak 2. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ("Narodne novine" broj 117/93., 69/97., 33/00., 73/00., 127/00., 59/01., 107/01., 117/01., 150/02., 147/03., 132/06., 26/07., 73/08., 25/12., 147/14., 100/15. i 115/16.) bilo je utvrđeno da se prihodi za decentralizirane funkcije u zdravstvu ostvaruju po stopi od 1,0% iz dodatnog udjela u porezu na dohodak, a razlika u odnosu na ukupno potrebna bilancirana sredstva ostvaruje se iz Državnog proračuna - pomoći izravnjanja.

Vlada Republike Hrvatske je donijela 9. veljače 2017. godine Odluku o minimalnim financijskim standardima za decentralizirane funkcije za zdravstvene ustanove u 2017. godine te njezine izmjene na sjednici 24. kolovoza 2017. godine ("Narodne novine" broj 13/17. i 84/17.) temeljem koje je Osječko-baranjskoj županiji raspoređen iznos od 21.075.571,00 kuna za ustanove čiji je osnivač Županija.

Slijedom toga, a temeljem točke III. navedene Odluke Skupština Osječko-baranjske županije je na sjednici 4. travnja 2017. godine donijela Odluku o kriterijima, mjerilima, načinu financiranja i rasporedu sredstava zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Osječko-baranjska županija u 2017. godini, te na sjednicama 26. rujna 2017. godine i 28. studenog 2017. godine njezine izmjene i dopune ("Županijski glasnik" broj 3/17., 10/17. i 12/17.).

Prema ovoj Odluci raspoređena su sredstva zdravstvenim ustanovama, kako slijedi:

Rbr.	Zdravstvena ustanova	Plan 2017.	Realizacija 2017.	Nerealizirano	% realizacije
1.	Dom zdravlja Osijek	4.608.825,00	4.570.879,60	37.945,40	99,18
2.	Dom zdravlja Đakovo	2.651.051,00	2.650.674,78	376,22	99,99
3.	Dom zdravlja Valpovo	900.000,00	900.000,00	0,00	100,00
4.	Dom zdravlja Donji Miholjac	728.977,00	728.977,00	0,00	100,00
5.	Dom zdravlja Našice	429.270,00	424.957,89	4.312,11	98,99
6.	Dom zdravlja Beli Manastir	3.519.539,00	3.516.001,31	3.537,69	99,90
7.	Opća žup. bolnica Našice	3.358.200,00	3.358.200,00	0,00	100,00
8.	Zavod za hitnu medicinu OBŽ	2.995.265,00	2.995.265,00	0,00	100,00
9.	Zavod za javno zdravstvo OBŽ	1.579.514,00	1.579.514,00	0,00	100,00
10.	Poliklinika za rehabilitaciju slušanja i govora "SUVAG" Osijek	304.930,00	301.230,89	3.699,11	98,79
SVEUKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA		21.075.571,00	21.025.700,47	49.870,53	99,76

Za tekuće i investicijsko održavanje prostora, opreme i vozila planirano je sveukupno 4.826.088,00 kuna, a utrošeno je 4.822.734,30 kuna, dakle nerealizirano je 3.353,70 kuna.

Za kapitalna ulaganja u prostor, opremu i vozila planirano je ukupno 14.278.114,35 kuna, a utrošeno 14.234.428,09 kuna, nerealizirano je 43.686,26 kuna. Nerealizirana sredstva su uglavnom posljedica postignutih nižih cijena u postupku javne nabave od planiranih.

Za informatizaciju zdravstvene djelatnosti planirano je ukupno 1.971.368,65 kuna, a utrošeno je 1.968.538,08 kuna, dakle nerealizirano je 2.830,57 kuna.

Može se zaključiti da su izvršene sve planirane nabave u 2017. godini.

b) Financijska pomoć zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Osječko-baranjska županija

Osječko-baranjska županija je temeljem Zakona o zdravstvenoj zaštiti iz 1993. godine osnivač domova zdravlja Osijek, Đakovo, Valpovo, Donji Miholjac i Beli Manastir te Hitne medicinske pomoći (Zavod za hitnu medicinu Osječko-baranjske županije), Zavoda za javno zdravstvo i Poliklinike "SUVAG" i ljekarni Osijek, Đakovo i Beli Manastir, a donošenjem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine" broj 10/97.) postala je i osnivačem Doma zdravlja Našice i Opće županijske bolnice Našice. Od svibnja 2013. godine osnivačka prava nad Općom županijskom bolnicom Našice preuzela je Republika Hrvatska temeljem Odluke Skupštine Osječko-baranjske županije i Odluke Vlade Republike Hrvatske. Odlukom o obustavi postupka sanacije Bolnice Našice koju je donijela Vlada Republike Hrvatske 06. travnja 2016. godine, osnivačka prava su vraćena Osječko-baranjskoj županiji.

Prema članku 56. Zakona o zdravstvenoj zaštiti "ako u obavljanju djelatnosti zdravstvene ustanove nastane gubitak, taj gubitak pokriva osnivač sukladno Zakonu o ustanovama".

Također je člankom 59. stavak 2. Zakona o ustanovama utvrđeno da "osnivač ustanove solidarno i neograničeno odgovara za njene obveze", a člankom 57. stavak 3. određeno je da "osnivač ustanove može odlučiti da dobit ustanove upotrijebi za razvoj i obavljanje djelatnosti druge ustanove kojoj je osnivač".

Slijedom toga, u Proračunu Osječko-baranjske županije za 2017. godinu kroz projekt "Pomoć zdravstvenim ustanovama" planirano je 5.913.646,01 kuna. Iz sredstava dobiti Ljekarni srce (Ljekarne Osječko-baranjske županije su 19. listopada 2017. godine promijenile naziv u Ljekarne srce - Ljekarne Osječko-baranjske županije), po završnom računu za 2016. godinu, temeljem rješenja Župana od 28. studenog 2017. godine uplaćeno je na IBAN Županije 1.000.000,00 kuna. Za projekt "Pomoć zdravstvenim ustanovama" planirana su sredstva koncesijske naknade u iznosu 5.113.646,01 kuna, te dio sredstava dobiti Ljekarni (800.000,00 kuna).

S pozicija projekta "Pomoć zdravstvenim ustanovama" isplaćena su sredstva Zavodu za hitnu medicinu Osječko-baranjske županije temeljem rješenja Župana od 8. ožujka 2017. godine u iznosu od 175.155,08 kuna za financiranje kupovine i montaže devet AVD uređaja, te su istoj ustanovi temeljem rješenja Župana od 18. travnja 2017. godine isplaćena sredstva u iznosu od 1.000.000,00 kuna za financiranje kupovine tri vozila za hitnu pomoć.

Domu zdravlja Osijek za nabavku digitalnog mamografa dodijeljeno je 1.487.000,00 kuna temeljem Zaključka Skupštine Osječko-baranjske županije od 4. travnja 2017. godine.

Nadalje, Rješenjem Župana od 28. studenog 2017. godine domovima zdravlja dodijeljena je financijska pomoć u iznosu od 2.029.478,00 kuna za financiranje troškova specijalističkog usavršavanja doktora medicine i dentalne medicine u dijelu koji im specijalističko usavršavanje nije financirao HZZO, i to:

- Domu zdravlja Osijek iznos od 500.406,00 kuna
- Domu zdravlja Beli Manastir iznos od 141.605,00 kuna
- Domu zdravlja Đakovo iznos od 904.821,00 kuna
- Domu zdravlja Našice iznos od 153.149,00 kuna
- Domu zdravlja Donji Miholjac iznos od 206.237,00 kuna i
- Domu zdravlja Valpovo iznos od 123.260,00 kuna.

Financirano/sufinancirano je ukupno 28 specijalizacija.

Dom zdravlja Beli Manastir je 17. siječnja 2018. godine uplatio u Proračun Županije iznos od 1.500,00 kuna, jer su sredstva uplaćena za specijalističko usavršavanje ostala neutrošena, odnosno isplaćen je manji iznos naknade za mentora od planiranog.

Uz to, Domu zdravlja Našice za sufinanciranje završetka izgradnje ambulante u Donjoj Motičini temeljem rješenja Župana od 22. prosinca 2017. godine dodijeljen je iznos od 100.000,00 kuna.

Dakle, na pozicijama projekta "Pomoć zdravstvenim ustanovama" ostalo je neutrošeno 1.123.512,93 kuna.

c) Klinički bolnički centar Osijek - uređenje operacijske sale za liječenje boli

Prema Programu javnih potreba u zdravstvu za 2017. godinu planirano je 200.000,00 kuna za pokriće troškova uređenja operacijske sale za liječenje boli na Klinici za anesteziologiju, reanimatologiju i intenzivno liječenje u sklopu Zavoda za liječenje boli KBC-a Osijek.

Slijedom toga, Kliničkom bolničkom centru Osijek dodijeljena su sredstva za uređenje operacijske sale temeljem rješenja Župana od 20. prosinca 2017. godine u iznosu od 200.000,00 kuna.

d) Ostali projekti promicanja zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti

Prema Programu javnih potreba u zdravstvu za 2017. godinu planirano je 200.000,00 kuna za ostale projekte promicanja zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti iz dobiti Ljekarni srce.

Sredstva nisu utrošena jer nije bilo zahtjeva.

e) Palijativna skrb

Prema Programu javnih potreba u zdravstvu za 2017. godinu planirano je 50.000,00 kuna za troškove palijativne skrbi.

Palijativna skrb je pristup, kojim se bolesnicima suočenim sa smrtnom bolešću i njihovim obiteljima unapređuje kvaliteta života, kroz sprječavanje i olakšavanje simptoma, te kroz olakšavanje ostalih psihičkih, psihosocijalnih i duhovnih problema.

Ambulanta za palijativnu skrb pri Domu zdravlja Osijek je počela s radom 1. travnja 2011. godine. Zadatak i svrha ambulante je savjetodavni rad s liječnicima primarne zdravstvene zaštite u vezi pravilne medikacije boli, adekvatne suportivne prehrane i psihološke palijativne pomoći. Od travnja 2013. godine u Domu zdravlja ustrojen je i Koordinacijski centar za palijativnu skrb s posudionicom pomagala. U tijeku su daljnje aktivnosti oko provedbe Strateškog plana razvoja palijativne skrbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2014. - 2016. godine.

Dom zdravlja Osijek uputio je zamolbu za dodjelu sredstava za pomoć pri kupovini prijenosnog modularnog uređaja za terapiju boli - POLYTER EVO za potrebe tima palijativne skrbi. Navedeni uređaj neophodan je timu jer na neinvazivan način pomaže u liječenju, odnosno smanjenju simptoma palijativnog bolesnika (bol, depresija, ljutnja, nesаница...). Slijedom toga, Domu zdravlja Osijek dodijeljena su sredstva za kupovinu navedenog uređaja temeljem rješenja Župana od 28. studenog 2017. godine u iznosu od 49.550,00 kuna.

Treba istaknuti da samo dijelom program palijativne skrbi financira Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (nedovoljno i za plaće).

Dakle, za program „Palijativne skrbi“ ostalo je neutrošeno 450,00 kuna.

f) Financiranje/sufinanciranje programa i projekata iz područja zdravstva

Prema Programu javnih potreba u zdravstvu za 2017. godinu planirano je 15.000,00 kuna za financiranje/sufinanciranje programa i projekata iz zdravstva, različitih skupova - kongresa, konferencija i slično. Predviđeno je da će se sredstva isplaćivati različitim pravnim subjektima temeljem rješenja župana, po podnesenom zahtjevu, kao tekuća donacija.

Slijedom toga, Župan je 17. listopada 2017. godine dodijelio sredstva Udruzi "MS TIM HRVATSKA" iz Vinkovaca u iznosu od 3.000,00 kuna, za pokriće dijela troškova programa "MS WALK&MS TALK".

Ostalo je neutrošeno 12.000,00 kuna.

g) Pokroviteljstvo znanstvenih skupova

Prema Programu javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije za 2017. godinu planirano je 15.000,00 kuna za projekt "Pokroviteljstvo znanstvenih skupova". Predviđeno je da će se sredstva isplaćivati temeljem rješenja župana, po podnesenom zahtjevu, kao tekuća donacija.

Slijedom toga, Župan je 19. rujna 2017. godine dodijelio sredstva Hrvatskom liječničkom zboru - Hrvatskom društvu za preventivnu i socijalnu pedijatriju u iznosu od 5.000,00 kuna, za sufinanciranje pokroviteljstva nad "Kongresom dječjeg zdravlja - 38. simpozij preventivne i socijalne pedijatrije s međunarodnim sudjelovanjem" koji se održavao u Osijeku od 6. - 8. listopada 2017. godine.

Ostalo je neutrošeno 10.000,00 kuna.

h) Promicanje prava pacijenata

Povjerenstvo za zaštitu prava pacijenata osnovano je Odlukom Skupštine Osječko-baranjske županije 4. travnja 2005. godine prema Zakonu o zaštiti prava pacijenata ("Narodne novine" broj 169/04. i 37/08.). Cilj osnivanja povjerenstva je ostvarivanje i promicanje prava pacijenata na području jedinice područne (regionalne) samouprave. Posljednji saziv Povjerenstva imenovan je na sjednici Skupštine Županije 4. travnja 2017. godine.

U proračunu za 2017. godinu u okviru projekta „Promicanje prava pacijenata“ planirano je 5.000,00 kuna za projekte Povjerenstva. Sredstva nisu utrošena jer nije bilo zahtjeva od strane Povjerenstva.

i) Medicinski fakultet Osijek - sufinanciranje znanstvenih i drugih projekata

Programom je planirano 40.000,00 kuna za sufinanciranje znanstvenih i drugih projekata Medicinskog fakulteta u Osijeku.

- Medicinskom fakultetu Osijek dodijeljena su sredstva temeljem rješenja Župana od:
- 8. ožujka 2017. godine za sufinanciranje Programa 16. Tjedan mozga "Gladni mozak" u iznosu od 5.000,00 kuna,
 - 28. studenog 2017. godine za pokriće dijela troškova 6. hrvatskog kongresa neuroznanosti s međunarodnim sudjelovanjem u Osijeku u iznosu od 5.000,00 kuna.

Ostalo je neutrošeno 30.000,00 kuna.

j) Program psihosocijalne pomoći djeci i mladeži

Temeljem Programa planirano je 10.000,00 kuna namijenjenih za program psihosocijalne pomoći djeci i mladeži koji će provoditi Poliklinika za zaštitu djece i mladeži u Osijeku. Predviđeno je da će se sredstva isplatiti temeljem rješenja župana, po podnesenom zahtjevu, kao tekuća donacija.

Slijedom toga, Župan je temeljem rješenja od 18. travnja 2017. godine dodijelio sredstva Poliklinici za zaštitu djece i mladih iz Osijeka u iznosu od 10.000,00 kuna, za sufinanciranje programa "Pružanje usluga u zajednici".

k) Program sufinanciranja ulaganja u primarnu zdravstvenu zaštitu - poziv Poboljšanje pristupa primarnoj zdravstvenoj zaštiti

Prema Programu javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije za 2017. godinu planirano je 3.329.000,00 kuna za projekt "Sufinanciranje ulaganja u primarnu zdravstvenu zaštitu - poziv Poboljšanje pristupa primarnoj zdravstvenoj zaštiti".

Sredstva su namijenjena za sufinanciranje projekta "Poboljšanje pristupa primarnoj zdravstvenoj zaštiti s naglaskom na udaljena i deprivirana područja kroz ulaganja u potrebe pružatelja usluga zdravstvene zaštite na primarnoj razini" (a koji je nominiran na poziv na dostavu projektnih prijedloga u ograničenom postupku dodjele bespovratnih sredstava broj KK.08.1.1.02, u okviru operativnog programa "Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020." koje je dostavilo Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije između ostalih i Osječko-baranjskoj županiji 18. srpnja 2016. godine). Sredstva će se isplaćivati na način kako će to biti utvrđeno ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava između Osječko-baranjske županije i davatelja sredstava i drugim ugovorima potpisanim radi realizacije ovog projekta.

Sredstva su ostala neutrošena jer je Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava sa Ministarstvom regionalnog razvoja i fondova Europske unije i SAFU (Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije) potpisan 1. prosinca 2017. godine, pa će se sredstva za tu namjenu trošiti od 2018. godine. Ukupna vrijednost Projekta je 23.899.295,09 kuna, a od toga bespovratna sredstva iz fondova Europske unije iznose 20.029.166,70 kuna.

l) Program Doma zdravlja Našice - sufinanciranje izgradnje nove ambulante u Donjoj Motičini

Temeljem Programa javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije za 2017. godinu planirano je 900.000,00 kuna za projekt "Doma zdravlja Našice - sufinanciranje izgradnje nove ambulante u Donjoj Motičini", a prema Ugovoru o sufinanciranju Programa održivog razvoja lokalne zajednice sklopljenog između Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije i Osječko-baranjske županije.

Slijedom toga, Domu zdravlja Našice za završetak izgradnje nove ambulante u Donjoj Motičini krajem prosinca 2017. godine isplaćena su sredstva u iznosu od 899.960,62 kune sukladno uvjetima iz Ugovora i na temelju ispostavljenih računa.

m) Projekti civilnih udruga iz područja zdravstva

U Proračunu Županije za 2017. godinu za programe i projekte civilnih udruga iz područja zdravstva koje se financiraju temeljem javnog poziva planirano je 200.000,00 kuna.

Prema Planu financiranja programskih aktivnosti udruga od interesa za Osječko-baranjsku županiju u 2017. godini koji je Župan donio 13. travnja 2017. godine za projekte iz područja zdravstva sredstva su odobrena sljedećim udrugama:

Rbr.	NAZIV UDRUGE / IZVRŠITELJ PROGRAMA	ODOBRENI IZNOS ZA 2017.	IZVRŠENJE 2017.	NAZIV PROJEKTA / PROGRAMA (kratki opis)
1.	Zajedno za zajednicu, Dalj	2.400,00	2.400,00	"Mala eko sjemenarna - ja tebi, ti drugome"
2.	"Donji grad" - Klub liječenih alkoholičara, Osijek	3.300,00	3.300,00	Sportom se baviti - ne alkohol piti
3.	Agencija lokalne demokracije, Osijek	2.700,00	2.700,00	A.R.K. - Aktiviraj! Recikliraj! Kreiraj!
4.	Celivita - život s celijakijom, Zagreb	6.000,00	6.000,00	Celijakija u svakodnevnom životu
5.	Centar za edukaciju i informiranje potrošača, Bilje	4.700,00	4.700,00	Primjena zakona o zaštiti prava pacijenata u praksi
6.	Cluster proizvođača i prerađivača šljive "Slavonka", Osijek	2.000,00	2.000,00	"Ovisnost o alkoholnim pićima u ruralnom području Osječko-baranjske županije"
7.	Gimnastičko društvo Osijek - Žito, Osijek	6.000,00	6.000,00	Organizacija sportskih kampova za djecu Osijek 2017.
8.	Građanska prevencija "Osječka škola", Osijek	6.000,00	6.000,00	"3. Multimedijalni festival zdravlja"
9.	Hrvatska udruga nutricionista i prijatelja nutricionizma za promicanje i očuvanje zdravlja "Balans" Osijek, Osijek	4.500,00	4.500,00	Mali nutricionisti

10.	Hrvatski savez za terapijsko jahanje, Osijek	6.000,00	6.000,00	Pozitivni učinci terapijskog jahanja
11.	Hrvatsko društvo za proučavanje obrade tala, Antunovac	4.000,00	4.000,00	"Izazovi održivog gospodarenja agroekosustavima"
12.	Invalidsko društvo "ILCO" Osijek, Osijek	2.700,00	2.700,00	Prevenција malignih oboljenja i resocijalizacija oboljelih od karcinoma debelog crijeva
13.	Iskra Waldorfska inicijativa, Osijek	2.000,00	2.000,00	Vrtlaranjem rastem i ja
14.	Izviđački klub Javor Osijek	6.000,00	6.000,00	U prirodi je zdravlje
15.	Kajak kanu klub Aljmaš, Aljmaš	4.500,00	4.500,00	Rekreativno veslane i uklanjanje plastičnog otpada
16.	Klub laringektomiranih osoba Osijek	4.000,00	4.000,00	Kineziterapijski tretman laringektomiranih osoba
17.	Klub žena liječenih na dojci Mammae Osijek	6.000,00	6.000,00	Art terapija u funkciji samopomoći
18.	Lovačko društvo "Vepar" Beliše, Vinogradci	2.000,00	2.000,00	Zaštita i očuvanje šuma, polja i divljači
19.	Moto-nautički klub "Neptun" Osijek	2.000,00	2.000,00	45 tradicionalna utrka čamaca i kanua
20.	Odred rendžera "Hrastovi", Hrastovac	3.000,00	3.000,00	Uz prirodu do zdravog života
21.	Osječki permakulturni aktivisti, Osijek	4.000,00	4.000,00	Solidarna ekološka tržnica
22.	Planinarsko društvo "Zanatlija" Osijek	4.000,00	4.000,00	Od panonskog mora do zelenih gora
23.	Press centar za okoliš Hrvatske, Osijek	2.000,00	2.000,00	"Agroturizam - pokretač održivog razvoja"
24.	Razvojna sportska akademija "Aktiv-Os", Osijek	2.500,00	2.500,00	1. Ljetna sportska škola na ŠRC heroji Rosinjače
25.	Slavonsko voće, Bizovac	2.000,00	2.000,00	Ekološka poljoprivreda za očuvani okoliš i bolje zdravlje
26.	Sportsko rekreacijski klub "Baraber extreme team" Beliše	2.000,00	2.000,00	Promicanje rekreacije kroz sportske aktivnosti udruge 2017.
27.	Sportsko rekreativni klub "Žuti šešir", Osijek	4.000,00	4.000,00	Osječko-baranjska rekreativna trkačka cross liga
28.	Športska udruga slijepih Svjetlost Osijek	5.000,00	5.000,00	Sportom do uspjeha
29.	Športski klub osoba s invaliditetom "Dlan" Osijek	5.000,00	5.000,00	Vježbom do boljega vida
30.	Športsko ribolovni klub "Filipovica", Osijek	2.000,00	2.000,00	Ribolovci su najbolji
31.	Športsko ribolovno društvo "Linjak" Topolje	2.000,00	2.000,00	Baranjska somijada na Puškašu
32.	Udruga "Zdrav život", Osijek	3.000,00	3.000,00	"Svaki treći udar spriječi" - projekt prevencije moždanog udara
33.	Udruga djece s teškoćama u razvoju, osoba s invaliditetom i njihovih obitelji "Baranjski leptirići", Beli Manastir	6.000,00	6.000,00	S vježbom nam je lakše
34.	Udruga dječjih kirurga i neonatologa Slavonije i Baranje, Osijek	3.000,00	3.000,00	Edukacija liječnika odjela dječje kirurgije, KBCO u inozemstvu

35.	Udruga građana "Kokingrad" Mece	5.000,00	5.000,00	Radionica za popravak odbačenog namještaja
36.	Udruga izviđača "Slavonski hrast", Osijek	2.000,00	2.000,00	Zelena dobra djela - IV
37.	Udruga KultAkt, Osijek	2.000,00	2.000,00	Kultura zdravog života
38.	Udruga osoba sa alergijama i problemima disanja, Beli Manastir	5.100,00	5.100,00	Dječje radionice "Dišimo zajedno"
39.	Udruga proizvođača prirodne domaće šljivovače "Slavonka" Osijek	2.000,00	2.000,00	Tradicijski prehrambeni proizvodi i zaštita zdravlja
40.	Udruga promicanja kvalitete života, Osijek	6.000,00	6.000,00	Manje soli - više zdravlja
41.	Udruga umirovljenika Općine Kneževi Vinogradi	3.000,00	3.000,00	Spas u zadnji čas
42.	Udruga za dobrobit i zaštitu mačaka i pasa 9 života, Osijek	2.000,00	2.000,00	"Postupaj humano II"
43.	Udruga za rad sa socijalno osjetljivim skupinama Korak, Darda	5.000,00	5.000,00	Popravljaonica stvari za ponovnu uporabu
44.	Udruga za ruralni turizam "Đola", Darda	4.000,00	4.000,00	DIS - Dardanske igre studenata
45.	Udruga za terapijsko, rekreacijsko i sportsko jahanje "Mogu", Osijek	10.000,00	10.000,00	"Aktivnošću do zdravlja"
46.	Udruga za zaštitu mentalnog zdravlja i pozitivne obiteljske klime "Kvaka", Osijek	6.000,00	6.000,00	Ja, samo bolji
47.	Udruga za zaštitu prirode i okoliša Zeleni Osijek	5.000,00	5.000,00	Zeleni telefon 2017.
48.	Udruga za zaštitu životinja i njihova skrb do udomljenja i prijevoz, Grizlijeve šapice, Dalj	3.000,00	3.000,00	Spasimo i udomimo
49.	Udruga žena oboljelih i liječenih od karcinoma jajnika "JA KA" Osijek	5.600,00	5.600,00	"Karcinom jajnika - na putu od otkrivanja do liječenja"
50.	Udruženje stanara grada Osijeka	6.000,00	6.000,00	"Azbest - jedan od najopasnijih zagađivača okoliša"
51.	Zelena točka - Baranja, Šećerana	2.000,00	2.000,00	Surduk trek - Baranja
UKUPNO:		200.000,00	200.000,00	

n) Usluge mrtvozorenja

Prema članku 190. stavak 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Narodne novine" broj 150/08., 71/10., 139/10., 22/11., 84/11., 154/11., 12/12., 35/12., 70/12., 144/12., 82/13., 159/13., 22/14., 154/14., 70/16. i 131/17.) predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave na prijedlog općinskih odnosno gradskih vijeća imenuje potreban broj doktora medicine, odnosno drugih zdravstvenih radnika koji utvrđuju nastup smrti, vrijeme i uzrok smrti osoba umrlih izvan zdravstvene ustanove.

Prema članku 9. stavak 1. alineja 4. istoga Zakona jedinica područne (regionalne) samouprave osigurava sredstva za organizaciju i rad mrtvozorničke službe.

Temeljem toga Skupština Županije je donijela Rješenje o imenovanju osoba ovlaštenih za utvrđivanje nastupa, vremena i uzroka smrti građana umrlih izvan zdravstvene ustanove ("Županijski glasnik" broj 3/00., 5/04., 2/07., 1/09., 3/10. i 4/11.). Ovim Rješenjem imenovani su mrtvozornici - zdravstveni radnici po područjima nadležnosti domova zdravlja.

Odlukom o naknadi mrtvozornicima za preglede osoba umrlih izvan zdravstvene ustanove na području Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 14/11.) utvrđen je iznos naknade od 105,00 kuna po jednom obavljenom pregledu, te iznos za putne troškove - ako se mrtvozorenje obavlja u mjestu prebivališta mrtvozornika u iznosu od 20,00 kuna, odnosno ako se mrtvozorenje obavlja izvan mjesta prebivališta u iznosu utvrđenom odlukom Vlade Republike Hrvatske o visini dnevnice za službeno putovanje i visini naknade za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a koji je za 2017. godinu iznosio 2,00 kune po prijeđenom kilometru.

Za usluge mrtvozorenja u Proračunu Županije za 2017. godinu planirano je 580.000,00 kuna, a utrošeno je 536.310,80 kuna za naknade i troškove prijevoza mrtvozornika.

U promatranom razdoblju obavljeno je ukupno 2090 mrtvozorenja osoba umrlih izvan zdravstvene ustanove na području Županije.

o) Program javnozdravstvenih mjera

Sljedom članka 9. stavak 2. alineja 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti jedinica područne (regionalne) samouprave ostvaruje svoja prava, obveze, zadaće i ciljeve na području zdravstvene zaštite tako da, između ostalog, osigurava sredstva za provođenje javnozdravstvene, epidemiološke i zdravstveno ekološke djelatnosti.

Temeljem toga Osječko-baranjska županija je u proračunu za 2017. godinu planirala sredstva u ukupnom iznosu od 590.000,00 kuna. Programom javnih potreba za 2017. godinu je utvrđeno da su sredstva namijenjena za realizaciju posebnog programa koji će utvrditi Župan Osječko-baranjske županije. Župan je na sjednici 30. ožujka 2017. godine donio Program javnozdravstvenih mjera u zaštiti zdravlja stanovništva Osječko-baranjske županije u 2017. godini. Program je predložio Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije kao stručna ustanova, a Programom je utvrđen da će ga isti i provoditi.

Program je financiran sredstvima Proračuna u sljedećim iznosima:

- medicinska statistika i analiza zdravstvenog stanja stanovništva sa 150.000,00 kuna,
- zdravstveni nadzor nad higijenskim prilikama sa 150.000,00 kuna (obuhvaća i sufinanciranje projekta praćenja izloženosti stanovništva toksikantima),
- socijalno medicinska djelatnost s 290.000,00 kuna.

Prema Izvješću o provedbi Programa po dijelovima Programa učinjeno je sljedeće:

- u okviru medicinske statistike i analize zdravstvenog stanja stanovništva prikupljaju se i obrađuju podaci od interesa za Republiku Hrvatsku i za Osječko-baranjsku županiju kao: prijava zaraznih bolesti - registrirano je 2.120 prijava; individualni izvještajni obrasci o bolničkom morbiditetu - analizirano 56.544 obrazaca; podaci neophodni za uvid u higijenske prilike u Gradu Osijeku i Osječko-baranjskoj županiji za praćenje pojave B-hepatitisa, zaraznih bolesti i higijensko-epidemiološko praćenje osoba koje rade s namirnicama, kao i kretanje zagađenja zraka; liječnički izvještaji o uzroku smrti - od 1. siječnja 2017. godine Zavod ne prikuplja izvještaje o uzroku smrti, već se oni elektronski dostavljaju iz Matice umrlih u Hrvatski zavod za javno zdravstvo, a Služba za javno zdravstvo Zavoda za javno

zdravstvo vrši kontrolu uzorka smrti, dodatna kontrola i razjašnjenje učinjeno je kod 120 izvještaja o uzroku smrti. Na temelju dostupnih vlastitih baza podataka i podataka Državnog zavoda za statistiku izrađene su publikacije "Podatci o zdravstvenom stanju i radu zdravstvene djelatnosti u Osječko-baranjskoj županiji u 2016. godini", "Porođaji i pobačaji u Osječko-baranjskoj županiji u 2016. godini", "Izvješće o osobama liječenim zbog zlouporabe psihoaktivnih droga u Osječko-baranjskoj županiji u 2016. godini", te "Preventivni pregledi u PZZ Osječko-baranjske županije u 2016. godini",

- u okviru zdravstvenog nadzora nad higijenskim prilikama prati se provođenje epidemiološkog nadzora nad zdravstvenom ispravnosti, kakvoći i promjenama kakvoće površinskih, podzemnih i bazenskih voda; provodi se epidemiološki i sanitarni nadzor nad proizvodnjom i prometom namirnica i predmeta opće uporabe; provodi se epidemiološki nadzor nad higijensko-sanitarnim prilikama kolektivnog stanovanja i boravka; u okviru mjera zaštite čovjekove okoline epidemiološka služba sa službom za dezinfekciju, dezinsekciju, deratizaciju i dezodorizaciju (DDDD) redovito obilazi registrirane deponije smeća; provode se protuepidemijske aktivnosti - zabilježeno je šest epidemija koje su pomno obrađene, poduzete su odgovarajuće mjere i u vrlo kratkom roku stišane.

Uz to, u okviru projekta praćenja izloženosti stanovništva toksikantima započela je studija za provođenje novog istraživanja pod naslovom Reproductivna toksičnost arsena i drugih mikroelemenata u muškaraca u suradnji Zavoda i Kliničke bolnice Osijek. Završeno je s prikupljanjem uzoraka urina i sjemene tekućine za ispitivanje izloženosti povišenoj koncentraciji arsena iz okoliša kod osoba koje se liječe od neplodnosti u sklopu navedene studije. Ukupno je prikupljeno 208 uzoraka urina i 202 uzorka sjemene tekućine. Svi ispitanici su prethodno anketirani. Prikupljeni uzorci pripremljeni su za analizu, te je određena koncentracija arsena u svim uzorcima (urina i sjemena tekućina), a u sjemenoj tekućini i koncentracije selena, bakra, cinka, žive i kadmija. Nastavlja se s određivanjem drugih elemenata u istim uzorcima. Nastavljeno je s određivanjem koncentracije ukupnog arsena i selena u nožnim noktima (16 uzoraka kod studentske populacije) na području Osječko-baranjske županije.

- u okviru socijalno medicinske djelatnosti: pružana je stručno-metodološka pomoć zdravstvenim radnicima primarne zdravstvene zaštite radi provođenja zdravstveno-prosvjetnih programa; ostvarena je redovita stručna suradnja sa školskom medicinom kod stvaranja programa zdravstvenog odgoja u osnovnim školama; pružana je pomoć učenicima i studentima za pisanje radova iz područja zdravstvenog odgoja, ekologije, prehrane i zdravog načina života; održavana predavanja o higijenskom minimumu za zaposlene u proizvodnji i distribuciji živežnih namirnica; pružana pomoć zdravstvenim radnicima u uporabi Međunarodne klasifikacije bolesti kao i ispravnim korištenjem izvještajnih obrazaca u primarnoj, specijalističko-konzilijarnoj i stacionarnoj zdravstvenoj zaštiti; izvršen je tisak i distribucija zdravstveno-edukativnih brošura na temu ovisnost - Hepatitis B, Ušljivost glave, Pušenje, Spolno prenosive bolesti, Rak kože, Mislite na svoje srce, Prehrana, Hipertenzija, Samopregled dojke te ostalih zdravstveno-edukativnih brošura, izvršena je distribucija pamtilica po vrtićima, održan niz predavanja, obilježeni svi značajniji datumi po preporuci Svjetske zdravstvene organizacije, održavana suradnja s različitim civilnim udrugama i institucijama u provedbi određenih projekata i dr.

Program je izvršen u cijelosti. U Proračunu Županije osigurano je 590.000,00 kuna za gore navedene programe, a ukupna vrijednost Programa iznosila je 1.280.994,00 kuna (HZZO je financirao ostatak Programa u iznosu od 690.994,00 kune).

p) Monitoring vode za ljudsku potrošnju

Člankom 5. stavak 2. i 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti utvrđeno je da Republika Hrvatska ostvaruje društvenu skrb za zdravlje svojih stanovnika i provođenjem mjera na području zaštite zdravlja od štetnih čimbenika okoliša mjerama koje stanovništvu osiguravaju zdravstveno ispravnu

hranu i vodu za piće, vodu za rekreaciju i ostale vode, predmete opće uporabe, zaštitu od buke, kakvoću zraka kao i mjerama za neškodljivo zbrinjavanje otpadnih tvari, mjerama zaštite zdravlja od štetnog djelovanja kemikalija te za zaštitu od izvora ionizirajućih i neionizirajućih zračenja, a da se ove mjere provode sukladno programu mjera zaštite zdravlja od štetnih čimbenika okoliša koji donosi ministar nadležan za zdravstvo na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, a uz suglasnost ministra nadležnog za zaštitu okoliša.

Člankom 9. stavak 2. alineja 2. istog Zakona utvrđeno je da jedinica područne (regionalne) samouprave ostvaruje svoja prava, obveze, zadaće i ciljeve na području zdravstvene zaštite tako da, između ostalog, osigurava sredstva za provođenje mjera zdravstvene ekologije i to: ispitivanje hrane i predmeta opće uporabe, ispitivanje vode za piće, ispitivanje štetnih utjecaja onečišćenja zraka na zdravlje ljudi, ispitivanje buke i ispitivanje onečišćenja tla te voda namijenjenih kupanju i rekreaciji od interesa za jedinicu područne (regionalne) samouprave, sukladno programu mjera iz članka 5. stavka 3. tog Zakona.

Člankom 44. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju ("Narodne novine" broj 56/13., 64/15. i 104/17.) Županije i Grad Zagreb, trebaju osigurati financijska sredstva za provođenje redovitog i revizijskog monitoringa (praćenja) parametara propisanih Pravilnikom o parametrima sukladnosti i metodama analize vode za ljudsku potrošnju ("Narodne novine" broj 125/13., 141/13. i 128/15.). Pored toga, obvezni su, prema članku 42. navedenog Zakona, na vodocrpilištima lokalnih vodovoda koji opskrbljuju 50 i više stanovnika, izvršiti ispitivanja svih kemijskih, mikrobioloških i indikatorskih parametara propisanih Pravilnikom.

Temeljem članka 37. navedenog Zakona, ministar zdravlja donio je 19. prosinca 2016. godine, na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, Plan monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju u 2017. godini prema kojem je za područje Osječko-baranjske županije bilo potrebno osigurati za analize vode za ljudsku potrošnju 1.457.280,00 kuna.

Izmjenama Zakona o vodi za ljudsku potrošnju iz lipnja 2015. godine monitoring vode za ljudsku potrošnju proširen i na sustavno praćenje parametara radioaktivnih tvari u vodi za ljudsku potrošnju u opis izvršavanja monitoringa voda utvrđeno je da će ministar nadležan za zdravlje donijeti godišnji plan monitoringa parametara radioaktivnih tvari u vodi za ljudsku potrošnju, a na prijedlog Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost koji sukladno Zakonu i koordinira provedbu ovog novog monitoringa. Za buduća razdoblja predviđeno je da ministar taj plan donosi najkasnije 30 dana prije početka kalendarske godine. Plan monitoringa radioaktivnih tvari u vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju u 2017. godini ministar je donio 21. prosinca 2016. godine, a sukladno njemu za područje Osječko-baranjske županije trebalo bi napraviti analize radona, analize ukupne alfa i beta aktivnosti i analize tricija. Izmjenama Zakona nadalje je utvrđeno da analize vode za ljudsku potrošnju na parametre radioaktivnih tvari obavljaju stručni tehnički servisi koje rješenjem ovlašćuje ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost prema posebnim propisima kojima je uređena radiološka i nuklearna sigurnost. Institut Ruđer Bošković iz Zagreba jedina je institucija koja može napraviti sve tri skupine analiza, a njihova ukupna vrijednost, prema važećem cjeniku Instituta, za monitoring na području Osječko-baranjske županije iznosila je 29.875,00 kuna. Osječko-baranjska županija i ovaj je monitoring obvezna financirati sukladno odredbama članka 44. i 46. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju.

Planom je utvrđeno da monitoring vode provodi Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, a kako je već navedeno, monitoring radioaktivnih tvari u vodi provodi Institut Ruđer Bošković. Sredstva su isplaćivana temeljem računa o obavljenim poslovima.

Zavod za javno zdravstvo obavio je sve planirane analize sukladno Planu monitoringa, a konačno izvješće će dostaviti do 31. ožujka, zajedno s godišnjim izvještajem Instituta Ruđer Bošković o praćenju radioaktivnih tvari u vodi (analiza radona, analiza tricija i ukupne alfa i beta aktivnosti.).

U Proračunu je planirano 1.488.000,00 kuna, a za izvršenje Programa utrošeno je 1.487.155,00 kuna (Zavod je utrošio 1.457.280,00 kuna, a Institut Ruđer Bošković 29.875,00 kuna).

q) Sufinanciranje rada Centra za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti

Centar za prevenciju i liječenje bolesti ovisnosti ustrojen je za područje Županije kao posebna organizacijska jedinica Doma zdravlja Osijek i započeo je s radom 3. ožujka 2000. godine.

Od 1. siječnja 2005. godine Centar je preuzet kao organizacijska jedinica Zavoda za javno zdravstvo temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o suzbijanju zlorabe opojnih droga ("Narodne novine" broj 163/03.). Sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti Zavod je 21. ožujka 2011. godine promijenio naziv Centra u Centar za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti.

U Proračunu Županije za 2017. godinu za program "Borba protiv ovisnosti" planirano je 80.000,00 kuna. Temeljem rješenja Župana od 28. studenog 2017. godine Zavodu su dodijeljena sredstva u tom iznosu za nastavak projekta "Smanjenje potražnje droga".

U 2017. godini Zavod u okviru "Smanjenja potražnje droga" provodio je sljedeće mjere i aktivnosti:

- prevencija ovisnosti djece i mladih što obuhvaća dosljedno i kontinuirano provođenje preventivnih programa u odgojno-obrazovnom sustavu i podupiranje rada organizacija civilnog društva i drugih stručnih organizacija, te provedbu obilježavanja dana i mjeseca borbe protiv ovisnosti u okviru kojeg se djelotvornije educira djecu i mlade, roditelje i cjelokupnu javnost o štetnom utjecaju droga, izrađuju edukativno promidžbeni materijala koji djeluju na promjene stajališta mladih o konzumiranju droga i podižu razinu svijesti javnosti o širini problema ovisnosti,
- liječenje i psiho-socijalni tretman koji obuhvaća poboljšanje kvalitete liječenja bolesti ovisnosti, rada s konzumentima i ovisnicima uključujući nadzor nad provođenjem specifične farmakoterapije, savjetovani rad s obitelji ovisnika i konzumenata i primjena znanstveno dokazane (evidence based) kliničke prakse u liječenju ovisnika,
- rad s ovisnicima u sklopu probacijskog sustava što podrazumijeva provođenje mjera/sankcija izrečenih ovisnicima, punoljetnim počiniteljima kaznenih djela, a čije je izvršavanje u djelokrugu probacijskog sustava.

Programima smanjenja štete nastale zlorabom droga razvijaju se novi pristupi i programi smanjenja štete, poticanje suradnje svih relevantnih partnera u provedbi programa. Uključivanje liječenih ovisnika u društvo na svim područjima, s ciljem razvijanja radno socijalnih vještina, poticanja obrazovanja i zapošljavanja, te uključivanja u različite kulturne, sportske i edukativne aktivnosti.

Osim sredstava Županije, Centar je ostvario i prihode od:

- Ministarstva zdravstva iznos od 320.000,00 kuna i
- Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje iznos od 928.447,00 kuna.

Ukupni prihodi Centra za 2017. godinu iznosili su 1.368.447,00 kuna (u prihode su uvrstili i 40.000,00 kuna iz Proračuna Županije za program "Skrb o mentalnom zdravlju osoba starije životne dobi"), a rashodi su iznosili 1.343.816,92 kune (u rashode su također uvrstili program "Skrb o mentalnom zdravlju osoba starije životne dobi"). Prihodi ostvareni od Ministarstva zdravlja u iznosu od 320.000,00 kuna odnose se na Projekt prevencije ovisnosti (alkohol, kocka, psihoaktivne tvari) i rano otkrivanje rizičnih skupina mladeži u trajanju od 30. listopada 2017. godine do 29. listopada 2018. godine. Budući su namjenska sredstva uplaćena u 2017. godini u cijelom iznosu evidentira se kao prihod 2017. godine, iako se sredstva odnose i na 2018. godinu.

Usluge koje Centar pruža oslobođene su plaćanja poreza na dodanu vrijednost.

r) **Financiranje programa "Skrb o mentalnom zdravlju osoba starije životne dobi"**

Za provedbu ovog programa planirana su sredstva u iznosu od 40.000,00 kuna. Sredstva su dodijeljena Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem rješenja Župana od 28. studenog 2017. godine.

Cilj ovog projekta je unaprjeđenje mentalnog zdravlja korisnika Doma za starije i nemoćne osobe Osijek kroz osvještavanje pozitivnih aspekata starenja i mogućnosti osobnog doprinosa u zajednici. Prevencija, detekcija i intervencija u slučaju uočenih mentalnih poremećaja.

Demografske promjene su posljednjih desetljeća vrlo izražene, stanovništvo stari. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine 17,6% stanovništva Republike Hrvatske ima 65 i više godina (svaki šesti stanovnik). Očekivano trajanje života iznosi 81 godinu, a procjenjuje se da će u 2050. godini biti oko 2 milijarde ljudi starijih od 60 godina. Demografsko starenje, specifični problemi i potrebe starijih osoba, identificiranje istih, ulaganje u razvoj i skrbi za stare osobe, povećani zdravstveni i drugi troškovi upućuju na javnozdravstvenu krizu ovog stoljeća. U ovoj dobi povećava se rizik od mentalnih i tjelesnih poremećaja, uslijed specifičnih obilježja starenja, što povlači za sobom gubitak autonomije, nemogućnost samostalnog zadovoljavanja bioloških i socijalnih potreba.

Podrška se pružala putem grupe samopomoći (23 grupna procesa), te individualnog savjetovanja korisnika i članova njihove obitelji (61 individualni savjetovani tretman kod ukupno 27 korisnika Doma).

Projekt se provodio od siječnja do prosinca 2017. godine (pauza od lipnja do kolovoza).

s) **Financiranje programa "Savjetovalište za reproduktivno zdravlje mladih"**

Za provedbu ovog programa planirana su sredstva u iznosu od 40.000,00 kuna. Sredstva su dodijeljena Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem rješenja Župana od 28. studenog 2017. godine.

Spolno prenosive bolesti, neželjene trudnoće i seksualno zlostavljanje su globalni javnozdravstveni problemi i rad na njihovoj prevenciji kod mladih temeljni je preduvjet očuvanja reproduktivnog zdravlja u zreloj dobi.

Ciljevi rada savjetovališta su upoznavanje s rizicima spolno prenosivih bolesti, usvajanje znanja o sprečavanju neželjene trudnoće i planiranje obitelji, te razvijanje svijesti o odgovornom spolnom ponašanju.

Rad u savjetovalištu odvijao se u obliku individualnog i grupnog savjetovanja adolescenata, pojedinaca i parova usmjereno očuvanju reproduktivnog zdravlja.

Sadržaj rada savjetovališta uključivao je upoznavanje s anatomijom i fiziologijom reproduktivnih organa, menstrualnim ciklusom, spolno prenosivim infekcijama, metodama planiranja obitelji i kontracepciji, seksualnim i reproduktivnim pravima, tehnikom samopregleda dojki i testisa, pripremu za ginekološki pregled, klinički pregled spolno aktivnih srednjoškolaca i studenata prema medicinskoj indikaciji te cijepljenje protiv HPV (dobrovoljno za učenike 8 razreda).

Savjetovalište je radilo u ordinacijama školske medicine.

Savjetovanje o menstrualnom ciklusu, kontracepciji i spolno prenosivim bolestima (uključivo i cijepljenje protiv HPV) obavljeno je s 65 učenika osnovnih i srednjih škola. Savjetovanje o menstrualnom ciklusu, kontracepciji, spolno prenosivim bolestima i metodama samopregleda dojki obavljeno je s 94 studentice. Ukupno 125 studenata educirano je o načinu samopregleda testisa. Savjet o nekom od navedenih sadržaja zatražilo je i ukupno 110 roditelja (85 roditelja osnovnoškolaca i 35 roditelja srednjoškolaca).

Uz individualni i grupni savjetovaniški rad podijeljeno je ukupno 4.500 edukativnih brošura "Spolno prenosive bolesti", "Planiraj svoj život", "Samopregled dojke", "Rak testisa" (s opisom samopregleda testisa), te "Humano papiloma virus".

t) Financiranje programa "Savjetovanište za prevenciju prekomjerne tjelesne težine i debljine"

Za provedbu ovog programa planirana su sredstva u iznosu od 40.000,00 kuna. Sredstva su dodijeljena Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem rješenja Župana od 28. studenog 2017. godine.

Prehrana ima važnu ulogu u očuvanju zdravlja čovjeka. Loše prehrambene navike, neodgovarajući raspored obroka tijekom dana, nedovoljan unos hranjivih i zaštitnih tvari u organizam može rezultirati pojavom pretilosti ili može doći do razvoja bolesti ili poremećaja koje su usko povezane s prehranom kao što su šećerna bolest tip 2, bolesti srca i krvnih žila, neka sijela raka (dojka, maternica, debelo crijevo), visoki krvni tlak (hipertenzija), zastoj disanja tijekom sna, bolesti sustava za kretanje, bolesti probavnog sustava, te psihološki problemi.

Ciljevi savjetovaništa su upoznavanje s rizicima pretilosti i prekomjerne tjelesne težine te savjetovanje o pravilnoj ishrani uključivši izradu adekvatnih jelovnika. Savjetovanje je provedeno kao individualno ili grupno savjetovanje odraslih osoba s problemom prekomjerne tjelesne težine i debljine.

Savjetovanište je započelo s radom u siječnju 2016. godine. Rad savjetovaništa je organiziran u prostorima Zavoda za javno zdravstvo uz prethodni dogovor na telefon 225-731, te svakog prvog utorka u mjesecu u prostorima Gradske četvrti Tvrđa, Trg Baruna Trenka 3 u Osijeku, u vremenu od 10-12 sati. Pored navedenih lokacija održavaju se i masovne javne akcije na gradskim trgovima povodom svjetskog dana (29. rujna 2017. godine) i sudjelovanjem u zdravstvenim programima Osječkog jesenskog sajma (6. - 8. listopada 2017. godine). U studenom 2017. godine u prostorima Ljekarne Tripolski održana su u dva navrata predavanja i radionice na temu: "Prehrana i šećerna bolest" i "Prehrana i kardiovaskularne bolesti".

U radu savjetovaništa sudjelovali su liječnik specijalist i diplomirani medicinski tehničar te povremeno nutricionist.

Tijekom prvog posjeta liječnik uzima anamnezu osobe te se obavljaju antropometrijska mjerenja koja uključuju određivanje visine i tjelesne težine, te izračunavanje indeksa tjelesne mase. Određuje se razina glukoze u krvi i vrijednost krvnog tlaka. Nakon mjerenja i razgovora s korisnicima savjetovaništa identificiraju se problemi u prehrambenim navikama i/ili tjelesnoj aktivnosti te se osobe upućuju na korekcije u životnim navikama.

Nabavkom uređaja za određivanje sastava tjelesne mase, omogućeno je obavljanje procjene količine mišićne mase i masnog tkiva, što je važan element, uz ostale parametre, za savjetovanje osoba o mršavljenju. Tijekom 2017. godine na uređaju je određen sastav tjelesne mase kod 512 osoba.

Osim prvih pregleda, namijenjenih prvenstveno ocjeni stanja, obavljani su i kontrolni pregledi (jedan ili više) u okviru kojih se uz provjeru vrijednosti krvnog tlaka, glukoze i masnoća u krvi, pratio napredak u promjena u prehranbenih navika, odnosno regulaciji tjelesne težine osoba. Savjetovanje je individualno, prilagođeno osobnoj anamnezi i povijesti bolesti svakog korisnika savjetovališta. Osim individualnog provodi se i grupno savjetovanje čija je tematika prilagođena najčešćim zdravstvenim problemima populacije treće i četvrte dobi; hipertenzija, dijabetes, prevencija karcinoma.

Tijekom 2017. godine u Savjetovalištu je obavljeno 725 prvih i kontrolnih pregleda.

U sklopu rada savjetovališta distribuirane su odgovarajuće edukativne brošure na temu pravilne prehrane, hipertenzije i bolesti srca povezanih s prehranom. Brošure su dijeljene u čekaonicama zdravstvenih ustanova i tijekom javnih akcija. Ukupno je podijeljeno 2.000 primjeraka.

u) Financiranje programa "Savjetovalište za prevenciju raka kože"

Za provedbu ovog programa planirana su sredstva u iznosu od 100.000,00 kuna. Sredstva su dodijeljena Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem rješenja Župana od 28. studenog 2017. godine.

Početakom 21. stoljeća, u doba kada je pojavnost mnogih malignih bolesti smanjena ili stabilna, pojavnost raka kože raste. Rak kože najčešći je tip raka u ljudi, a broj oboljelih znatno je porastao gotovo u cijelome svijetu. U Hrvatskoj unatoč solidno razvijenom sustavu registracije raka i postojanju Registra za rak pri Hrvatski zavod za javno zdravstvo u Zagrebu, rak kože izuzev njegovog jednog - zloćudni melanom, nema sustavnog praćenja pojavnosti na godišnjoj razini, a također niti u zemljama bližeg i daljnjeg okruženja.

Sunčeve zrake uzrokuju oštećenja kože koja mogu dovesti do raka. Sunčeve zrake prolaze kroz oblake, vjetrobranska stakla, prozore i laganu odjeću. Reflektiraju se od pijeska, vode, snijega, leda i pločnika. Sunce je izvor UV zračenja, a zbog globalnih klimatskih promjena postaje sve opasnije.

To je najvažniji čimbenik rizika za bilo koji oblik raka kože.

Ciljevi savjetovališta su upoznavanje stanovništva s rizicima za nastanak raka kože, te savjetovanje o mogućnostima i načinima zaštite kože od pretjeranog izlaganja sunčevim zrakama i važnosti pravodobnog dijagnostičiranja i liječenja. Osobito je naglasak stavljen u radu savjetovališta na važnost zaštite kože djece i adolescenata od pretjeranog i štetnog izlaganja sunčevim zrakama uvažavajući suvremene znanstvene dokaze i preporuke (jer koža pamti pretjerano izlaganje sunčevim zrakama).

Savjetovanje je provedeno kao individualno ili grupno savjetovanje mladih i odraslih osoba.

Sadržaj rada savjetovališta su određivanje tipa kože, anatomija i fiziologija kože; upoznavanje s rizicima za nastanak raka kože, te savjetovanje o mogućnostima i načinima zaštite kože od pretjeranog izlaganja sunčevim zrakama; savjetovanje o važnosti zaštite kože djece i adolescenata od pretjeranog izlaganja sunčevim zrakama i savjetovanje o mogućnostima i načinima zaštite kože; savjetovanje o pravilnom samopregledu kože; savjetovanje s liječnikom o važnosti ranog dijagnostičiranja i prepoznavanja promjena na koži (prekanceroze i raka kože) i mogućnostima liječenja; te podjela edukativnih brošura.

Savjetovalište je počelo s radom u siječnju 2016. godine. Rad savjetovališta je organiziran u prostorima Zavoda za javno zdravstvo uz prethodni dogovor na telefon 225-730.

U radu savjetovališta sudjeluju liječnik specijalist i diplomirana medicinska sestra. Tijekom prvog posjeta liječnik uzima anamnezu i podatke o dosadašnjim navikama izlaganja suncu kao i broj dosadašnjih događaja i zadobivenih opekotina od sunca, određuje tip kože osobe i u skladu s tim kod te osobe se pristupa savjetovanju o načinima i mogućnostima zaštite od sunca kao i o tehnikama pravilnog samopregleda kože.

Od srpnja 2016. godine, nabavkom uređaja za vizualiziranje kožnih promjena (dermatoskopa-DermLite II PRO), stvoreni su uvjeti za dijagnostiku i rano otkrivanje prekanceroza i rano otkrivanje raka kože u radu savjetovališta, te je do kraja rujna u probnoj fazi izvršen dermatoskopski pregled sumnjivih promjena na koži kod 35 osoba. Osim individualnog provodi se i grupno savjetovanje osobito populacije učenika srednjih škola i studenata. Do studenog 2017. godine je u Savjetovalištu obavljeno 245 savjetovanja, a do kraja 2017. godine obavljeno je, kako kroz rad Savjetovališta tako i u sklopu istraživanja na studentskoj populaciji na Filozofskom fakultetu u Osijeku na studiju Psihologije, o navikama izlaganju sunčevim zrakama kao i navikama o zaštiti iste te procjena rizika za rak kože prema utvrđenim parametrima, još 60 savjetovanja studenata.

U sklopu rada savjetovališta distribuirane su edukativne brošure na temu samopregleda kože, ranom prepoznavanju kožnih promjena (prekanceroza) i ranog otkrivanja raka kože kao i važnosti i mogućnostima zaštite kože od pretjeranog i štetnog izlaganja sunčevim zrakama. Brošure su dijeljene u čekaonicama zdravstvenih ustanova i tijekom javnih akcija. Ukupno je podijeljeno 3.500 primjeraka.

Tijekom 2017. godine nastavljen je daljnji rad na ustrojavanju Registra raka kože Osječko-baranjske županije, kao i kontinuirano praćenje broja novooboljelih, umrlih, te preživljavanja osoba oboljelih od karcinoma kože.

v) **Financiranje programa "Monitoring tigrastog komarca na području Osječko-baranjske županije"**

Za provedbu ovog programa planirana su sredstva u iznosu od 200.000,00 kuna. Sredstva su dodijeljena Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem rješenja Župana od 28. studenog 2017. godine.

U Izvješću o izvršenom monitoringu azijskog tigrastog komarca navode sljedeće:

1. Azijski tigrasti komarac *Aedes albopictus*

U Republici Hrvatskoj zabilježeno je više od 50 vrsta komaraca od ukupno stotinjak zabilježenih u Europi. Osim drugih vrsta komaraca koji su na našem području uglavnom molestanti (nemaju izravni zdravstveni učinak), suzbijanje vrste *Aedes albopictus* (*Stegomyia albopicta*) (Skuse, 1894) ili azijskog tigrastog komarca je od izuzetne javnozdravstvene važnosti za Republiku Hrvatsku. *Aedes albopictus* je komarac jugoistočno-azijskog podrijetla koji bi zahvaljujući svojoj prilagodljivoj biološkoj naravi sa sposobnošću preživljavanja zime te izvanrednom agresivnošću prema novim prostorima kombiniranim s klimatskim promjenama te svojom važnošću kao vektor zaraznih bolesti u bliskoj budućnosti mogao predstavljati veliki javnozdravstveni problem za cijelu Republiku Hrvatsku.

Prvi nalaz komarca *Aedes albopictus* u Republici Hrvatskoj je evidentiran krajem listopada 2004. godine u umjetnom leglu (odbačena zahodska školjka) u šumi u zagrebačkom naselju Prečko. Od 2005. godine do 2011. godine je evidentirano je širenje komarca *Aedes albopictus* u najmanje 7 županija gdje postaje udomaćena vrsta.

Monitoringom vrste azijskog tigrastog komarca *Ae. albopictus* tijekom 2016. i 2017. godine utvrđena je prisutnost vrste na području Osječko-baranjske županije. Na području Osječko-baranjske županije u 2016. i 2017. godini nisu evidentirane jedinice vrste *Aedes japonicus*.

2. Utvrđivanje područja infestacije s komarcem vrste *Aedes albopictus*

2.1. Metodologija uzorkovanja i analize uzoraka

Jaja komaraca su se uzorkovala ovipozicijskim lovka. Ovipozicijska lovka se sastoji od male čvrste plastične crne posude, zapremine 0,3 L. U posude su bile postavljene lesonitne pločice na koje ženke komaraca polažu jajašca. Ovipozicijske lovke su se postavljale na tlo u vegetaciju ili u neposrednoj blizini vegetacije na sjenovitom mjestu. Postavljale su se tri klopke po jednoj postaji, obzirom da ženke komaraca ne moraju postaviti jaja u cijelosti na jednu pločicu. Lesonitne pločice su se mijenjale svakih sedam dana. Na postajama na kojima je utvrđena prisutnost jajašaca izlagane su BG Sentinel lovke za uzorkovanje odraslih jedinki komaraca. BG Sentinel klopka je profesionalna klopka koja se koristi za monitoring odraslih komaraca. BG Sentinel klopka se postavlja na tlo. U samoj klopki se nalazi i BG mamac, poznat pod imenom BG lure. Ovaj mamac oponaša miris ljudske kože i oslobađa kombinaciju netoksičnih tvari poput amonijaka, mliječne kiseline i kapronske kiseline koje se također nalaze na ljudskoj koži. Klopka je posebno atraktivna za vrste *Ae.aegypti*, *Ae.albopictus*, neke vrste *Culex*-a, te neke druge vrste komaraca.

2.2. Područje uzorkovanja

Na području Osječko baranjske županije je populacija azijskog tigrastog komarca promatrana na ukupno 18 postaja. Na svakoj postaji su izlagane tri ovipozicijske lovke, dakle ukupno je bilo postavljena 54 ovipozicijska lovka. Područje infestacije vrstom *Aedes albopictus* određuje se kada su pronađene i krilatice (odrasli oblici) i ličinke komaraca. Prisutnost samo krilatica ostavlja mogućnost da su na neki način prešli granice ekološke niše - aktivno ili pasivno (let, prijevoz, vjetar), što upućuje na neko neposredno bliže žarište. Infestirana područja potrebno je zabilježiti u posebnim planovima ili zemljopisnim kartama, što pretpostavlja prvi i najvažniji preduvjet za organiziranu borbu protiv komarca vrste *Aedes albopictus*. Žarišta mogu biti potencijalna, sigurna, stalna ili pokretna. Dok *Culex* vrste komaraca prelete do 2 kilometra od primarnog žarišta, a *Anopheles* 3 do čak 16 km, vrsta komarca *Aedes albopictus* u načelu jedva da se udaljuje od svog primarnog žarišta (leti ne više od 100 - 300 m), međutim tijekom jedne sezone može se uz vjetar udaljiti od primarnog žarišta još poneki kilometar. Odrasli oblici vole se uvući u unutrašnjost prijevoznih sredstava, čime uz polovično odlaganje jaja na vlažnim predmetima znatno doprinose obilnoj rasprostranjenosti vrste *Aedes albopictus* u prostoru.

3. REZULTATI

Monitoring azijskog tigrastog komarca u Osječko-baranjskoj županiji započeo je 19. svibnja 2017. godine kada su se postavile ovipozicijske klopke na 18 postaja, odnosno 54 mikrolokacije. Jednom tjedno u klopka su se mijenjale lesonitne ploče i provjeravala razina vode kako pločice ne bi bile na suhom. Terenski dio monitoringa trajao je 26 tjedana, dok je laboratorijski dio trajao 29 tjedana, i pregledano je ukupno 776 lesonitnih pločica. Terenski dio monitoringa završen je 7. studenog 2017. godine, a laboratorijski dio monitoringa završen je 1. prosinca 2017. godine.

4. ZAKLJUČAK

Monitoringom vrste azijskog tigrastog komarca *Ae.albopictus* dokazana je prisutnost ove vrste na području Osječko-baranjske županije. Tijekom monitoring su na ukupno 7 postaja pronađene lesonitne pločice s jajašcima i sve su stavljene na razvoj u istim laboratorijskim uvjetima. Samo su dvije postaje dale pozitivan rezultat, odnosno razvile su se ličinke i adulti azijskog tigrastog komarca i to na lokacijama u Čepinu i Industrijskoj četvrti. Na ostalim postajama iz jajašaca su se razvile druge vrste. Na postaji Beli Manastir razvila se odrasla jedinka vrste komarca *Ochelotatus geniculatus*. Na drugoj postaji u Belom Manastiru kao i na postaji u Bilju razvile su se ličinke leptirašica (*Psychodidae*), dok se na postaji Našice i Brijest ni nakon 2 mjeseca nisu razvile ličinke. Ovakav rezultat upućuje da se samo na osnovu pronalaska jajašaca ne može potvrditi prisutnost invazivnih vrsta komaraca.

Na postaji Čepin (Čepinskog roblje) postavljen je su još i BG - Sentinel i BG - GAT lovke kojima je uzorkovano 20 odraslih jedinki tigrastog komarca što potvrđuje da na ovoj lokaciji postoji stalna populacija, odnosno žarište invazivne vrste.

U usporedbi s monitoringom iz 2016. godine, azijski tigrasti komarac potvrđen je na manje lokacija, unatoč istoj metodologiji i dinamici provođenja monitoringa. Ovakvi rezultati upućuju da se tijekom 2017. godine trend širenja invazivnih vrsta nije povećao, već da se i dalje radi o točkastim lokalitetima koje je potrebno kontrolirati i spriječiti njihovo širenje. Daljnjim monitoringom potrebno je utvrditi jesu li ostali pozitivni lokaliteti iz 2016. godine potencionalno žarište invazivnih vrsta, obzirom da su isti lokaliteti u ovoj godini negativni u odnosu na prisutnost invazivnih vrsta. Osim činjenice da su se iz jajašaca razvile i druge vrste, moramo spomenuti i kako je protekla godina bila izrazito sušna i s vrlo malo oborina što je također moglo utjecati na životni ciklus komaraca. Na području Osječko-baranjske županije u 2017. godini nisu evidentirane jedinke vrste *Aedes japonicus*.

w) Poduzimanje mjera i aktivnosti u cilju suzbijanja ambrozije

Za projekt "Borbe protiv ambrozije" u 2017. godini u Proračunu Županije planirana su sredstva u iznosu od 50.000,00 kuna.

Sredstva su dodijeljena Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem rješenja Župana od 28. studenog 2017. godine u iznosu od 40.000,00 kuna za troškove praćenja alergogene peludi u zraku u 2017. godini. Napominje se da na području Županije Zavod ima 4 mjerne postaje u Osijeku, Đakovu, Našicama i Belom Manastiru, a ukupni troškovi nastali praćenjem alergogene peludi u zraku u 2017. godini iznosili su 229.317,87 kuna. Uz sredstva Županije, Grad Osijek je za taj projekt Zavodu doznačio sredstva u iznosu od 50.000,00 kuna, a ostatak je Zavod pokrio iz vlastitih sredstava.

Dakle, za ovaj projekt ostalo je neutrošeno 10.000,00 kuna - sredstva koja su bila planirana za programe i projekte udruga, ali zahtjeva nije bilo.

Zaključno, od ukupno planiranih 35.161.217,01 kuna za provedbu Programa javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije u 2017. godini utrošeno je 30.346.809,97 kuna (86% planiranih sredstava). Ostalo je neutrošeno 4.814.407,04 kune.

Može se zaključiti da je Program javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije za 2017. godinu gotovo realiziran. Najveći dio neutrošenih sredstava u iznosu od 4.652.512,93 kune odnosi se na sljedeće programe:

- "Pomoć zdravstvenim ustanovama" u iznosu od 1.123.512,93 kune
- "Ostali projekti promicanja zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti" u iznosu od 200.000,00 kuna
- "Program sufinanciranja ulaganja u primarnu zdravstvenu zaštitu - poziv Poboljšanje pristupa primarnoj zdravstvenoj zaštiti" u iznosu od 3.329.000,00 kuna.

Sredstva na pojedinim projektima/programima ostala su dijelom neutrošena jer za to nije bilo zahtjeva, odnosno odgovarajućih programa ili su postignute niže cijene u postupcima javne nabave od planiranih.